

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény címe: Módszer szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT – 07/15

A Megbízó által feltett kérdések:

- 1) Megilleti-e a szerzői jogi védelem a Megbízó Ügyfelét az 1-5. mellékletként csatolt ábrákra?
- 2) Szerzői jogi védelem alá tartozik-e az a különleges eljárás, ami kizárólag a Megbízó Ügyfele nevéhez köthető, hogy geometriai ábrák összehasonlításával bizonyítja valamely mű eredetiségét?
- 3) Amennyiben a válasz a 2-es kérdésre nem, a tárgyasult leírása az eljárásnak védett szellemi alkotásnak tekinthető-e, akár know-how, akár védett ismeretként?
- 4) Megállapítható-e, hogy az Alapítvány által közzétett, a Megbízó Ügyfelének műveivel azonos művek a Megbízó Ügyfelének hátrányára szerzői, vagyoni jogsértést követett-e el? Különös tekintettel arra, hogy a Megbízó Ügyfelének művei évekkal korábban internetes forrásokon keresztül már elérhetőek voltak.
- 5) Amennyiben a Megbízó Ügyfelének bármely alkotása szerzői jogi oltalom alá esik, helyesen értelmezzük-e, hogy az a bitorlás helyszínétől (országától) függetlenül a magyar jogszabályokban biztosított különböző oltalmi formák alá tartozik?

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

Az eljáró tanács az 1-5. mellékletekben található, a kérelmező által becsatolt képeket egyenként áttekintette és az abból levont következtetések alapján hozta meg alábbi véleményét.

A mű szerzője az, aki a művet megalkotta (a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény - a továbbiakban: Szjt. - 4.§ (1) bekezdés). A szerzői jogosult fő szabályként azonos a szerzővel, azonban adott esetben a szerző személyétől különbözhet is, így az örökös, az a személy, aki a szerzői vagyoni jogot az erre nyitva álló kivételes szabályok alapján megszerzi, vagy a közös jogkezelő szervezet is minősülhet szerzői jogosultnak [Szjt 106.§ (1) bekezdés]. Mivel a szerzői jog a mű megalkotásával keletkezik, más szóval a jog keletkezéséhez semmiféle alakosság (pl. nyilvántartásba vétel) nem szükséges, ezért kétséges lehet adott esetben, hogy ki minősül a mű szerzőjének.

Ezért – kétség esetére – a szerzőség bizonyítása érdekében az Szjt. 94/B.§ egy sorrendet állít fel a szerzőség megállapítására vonatkozó vélelmek között, melynek megfelelően elsősorban - az ellenkező bizonyításáig - azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét ilyenként a művön a

szokásos módon feltüntették. Amennyiben ez nem alkalmazható, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, aki a művet sajátjaként a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál (a továbbiakban : SzTNH) vezetett – közhitelesnek minősülő – önkéntes műnyilvántartásba vetette és ezt közokirattal igazolja. Az SzTNH által kiállított tanúsítvány a Ket. 83.§ értelmében hatósági bizonyítvány.¹ E tanúsítvány önmagában azonban sem szerzői jogi, sem a szellemi alkotásra vonatkozó más jogi védelmet nem keletkeztet, csupán bizonyítási eszközként szolgál annak igazolására, hogy a kérelmező által a sajátjaként nyilvántartásba vett szerzői mű vagy kapcsolódó jogi teljesítmény a tanúsítvány kiállításának napján a tanúsítványhoz hozzáfűzött műpéldány szerinti tartalommal létezett. Mindez a szerzői jogok jogosultja számára megkönnyíti szerzői mivoltának bizonyítását.

Vita esetén arról, hogy a szerzői jogi védelem kit illet, illetőleg hogy az alkotás szerzői műnek tekinthető-e, a döntés a bíróság hatáskörébe tartozik.

Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint „a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)”, az eljáró tanács a megkeresés, illetve a megkereséshez csatolt dokumentumok alapján hozta meg szakvéleményét.

Az eljáró tanács a megkeresésben feltett kérdésekre az alábbi válaszokat adja:

Ad 1)

Az Szjt. 1. §-ának (2)-(3) bekezdései értelmében a szerzői jogi védelem az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotását megilleti, annak megnevezésétől függetlenül. Ilyen alkotásnak minősül többek között a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyvnyomtatás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve [Szjt. 1. § (2) bekezdés h) pontja].

Az Szjt. 1. § (2) bekezdése példálózó jelleggel sorolja fel a szerzői jogi védelem alá tartozó műfajokat, mely felsorolás azonban nem kimerítő, így szerző jogi védelem tárgyai lehetnek abban konkrétan nem nevesített műfajok is. Az Szjt.-ben nevesített műfajok átfedőek, az irodalom, a tudomány és a művészet területén azonban minden alkotás védett [Szjt. 1. § (1) bekezdés, (2) bekezdés első mondat], a műfajtaknak nincsen zárt száma.²

A szerzői jogi védelem szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a művek nem sorolhatók a műfajok egyikébe sem. Ebből következően a nehezen műfajba sorolható művek is állhatnak szerzői jogi védelem alatt, amennyiben egyéni-eredeti jelleggel rendelkeznek, és nincsenek kizárva a védelem alól (Szjt. 1.§ (3)-(7) bekezdések).

Az alkotást kizárólag a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg a védelem. Ezen felül a szerzői jogi védelemnek más pozitív feltétele nincsen és

¹ „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 94/B.§-ához fűzött magyarázat

² „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 1.§-ához fűzött magyarázat

nem is lehet, mivel az nem függ sem mennyiségi vagy minőségi, sem esztétikai jellemzőktől, sem pedig a mű színvonalára vonatkozó értékítélettől.³

Az egyéni-eredeti jelleg általános vizsgálatánál jelentősége lehet annak, hogy mekkora tere marad a szerzői alkotó munkának, amelyre utal a következő SzJSZT szakvéleménye is: *„Elegendő az, hogy a műben az egyéni jelleg valamilyen minimuma megnyilvánuljon, azaz ne legyen teljesen meghatározva a körülmények vagy az alkalmazott eszközök által; legyen legalább minimális tere a különböző megoldások közötti emberi választásnak (ez mutatja az egyéni jelleget - az eljáró tanács megjegyzése), továbbá, hogy ne egy meglévő alkotásnak szolgai másolásáról legyen szó (ez fejezi ki az eredeti jelleget – az eljáró tanács megjegyzése”* (SzJSZT-19/2005). Az alkotás tere jelenti tehát a vizsgálat kiindulópontját annak felmérésére, hogy az adott körülmények mennyiben tág, illetve szűk teret biztosítanak az alkotó számára a szerzői mű létrehozására, illetve hogy az alkotó mennyiben élt egyéni-eredeti módon a számára adott lehetőségekkel.

Összességében tehát az egyéni-eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy felmutatható legyen az alkotói választás, és a mű ne legyen más mű szolgai másolása (SzJSZT-08/2011).

A szerzői jogi védelem legfontosabb korlátja, hogy szerzői jogi védelem egy műre nézve csak az ún. védelmi időn belül állhat fenn, mely a megkeresésben szereplő művek esetében is a szerző életében és halálától számított hetven évet jelenti. [Szjt. 31. § (1) bekezdés]. Mivel a megkeresésében említett művek egy másik képzőművészeti alkotáshoz kapcsolódnak, ezért minden félreértés elkerülése végett az eljáró tanács leszögezi – noha köztudomású tény -, hogy a védelmi idő ennek a képzőművészeti alkotásnak a szerzője esetében kétséget kizáróan eltelt.

A képzőművészeti alkotás alapján készült művek vonatkozásában az átdolgozás kérdését kell vizsgálni. Az Szjt. 4. § (2) bekezdése szerint szerzői jogi védelem alatt áll - az eredeti mű szerzőjét megillető jogok sérelme nélkül – származékos műként továbbá más szerző művének átdolgozása is, ha annak egyéni-eredeti jellege van. Az Szjt. Nagykommentárja (a továbbiakban: Nagykommentár) szerint az átdolgozással létrejött mű és az átdolgozott művet illető szerzői jogi védelem származékos jellege azt jelenti, hogy az alapul fekvő alkotásnak szerzői műnek kell lennie. Az átdolgozás eredményeképpen pedig az eredeti műtől eltérő egyéni, eredeti jellegzetességgel bíró műnek kell létrejönnie, valamint az átdolgozásnak jogszerűnek kell lennie, vagyis az nem járhat az átdolgozott mű szerzője jogainak sérelmével.⁴ Az eredeti mű szerzőjének engedélye az átdolgozáshoz csak akkor nem szükséges, ha a védelmi idő már eltelt. Más szóval az átdolgozásra vonatkozó szerzői jog azon feltétele/ismérve, hogy az átdolgozó szerzői joga származékos, azaz az csak az eredeti szerzőt megillető jogok sérelme nélkül áll fenn, elesik, ha az átdolgozott mű már nem áll védelem alatt. (Akkor is ez lenne a helyzet, ha az átdolgozott mű folklór alkotás lenne, ekkor az Szjt. 1.§ (7) bekezdése miatt nem állna fenn az eredeti mű védelme.)

Az átdolgozás védelme a jelen esetben a műnek nem a tartalmát, hanem a kifejezését (formáját) érinti.

³ v.ö. Szjt. 1. § (3) bekezdés, valamint a „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 1. §-ához fűzött magyarázat

⁴ „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 4.§ (2) bekezdéséhez fűzött magyarázat

Azon körülménynek, hogy önmagában az eljárás - melynek alkalmazásával a megkeresésben szereplő származékos mű létrejött - szerzői jogi védelemben részesülhet-e, nincsen jelentősége annak megítélése szempontjából, hogy a származékos mű (mint "eredmény") szerzői jogi védelem alatt áll-e.

Az eljáró tanács a fentiek – a képek egyenkénti vizsgálata – alapján megállapította, hogy a kérelmező által mellékelte képek azzal, hogy egyes ábrákat (pl. geometriai elemeket, különböző csillagjegyek képeit) különféle képzőművészeti alkotásokra meghatározott sorrendben és logika szerint rávetít (rászerkeszt), azzal nem éri el a szerzői jogi védelemhez megkívánt egyéni-eredeti jellegben belül az egyéni jelleg követelményét. Kétségkívül az alkotónak megvolt a mozgástere abban, hogy a szóban forgó ábrákat milyen képhez, és azon belül milyen módon és helyre illeszti, jelen esetben azonban ez nem érte el azt az alkotói választási szintet, amely aggálytalanná tenné az egyéni szellemi alkotói jelleg meglétét. Az alkotói jelleg vizsgálata során szerzői jogi szempontból az közömbös, hogy a tevékenység eredménye milyen módszer alkalmazását vagy milyen funkció betöltését jelenti. Ennek alapján a mellékletben szereplő képek sem önálló alkotásként, sem átdolgozásként nem minősülnek szerzői műnek.

Ad 2)

Az Szjt. 1. § (6) bekezdése⁵ expressis verbis kizárja a szerzői jogi védelemből a műbe foglalt ötletet, elvet, elgondolást, eljárást, működési módszert vagy matematikai műveletet [Szjt. 1. § (6) bekezdés].

A Nagykomentár által idézett, jelen ügyben is irányadónak tekinthető példa szerint a bírói gyakorlat szintén úgy ítéli meg, hogy szellemi termék (teljesítmény) ugyan, de nem részesül szerzői jogi védelemben valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, annak ellenére, hogy adott esetben magas színvonalú, kreatív szellemi munkát tükröz, tekintettel arra, hogy egy ötlet vagy eljárás természeténél fogva több szerzői műben is felhasználható.⁶ Ennek az a magyarázata, hogy a szerzői jog sohasem védi pusztán egy mű belső tartalmát, az önmagában mindig információs közkinccs. A szerzői jogi védelem a mű (tartalom) egyéni-eredeti kifejezését (expression) részesíti csak jogi oltalomban (monopóliumban).

Ezt fejezi ki az Szjt. 1.§ (3) és (6) bekezdése egymásra vetítve: "A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg; valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek". Még tömörebben fejezi ki a védelem tárgyának ezt a "leszűkítését" a hazánkra is kötelező, legszélesebb körű szellemi tulajdonvédelmi egyezmény, a Berni Unió Egyezményt (ld. ad 5. alatt) is megerősítő Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről szóló 1998. évi IX. törvény C. Melléklete (TRIPS-megállapodás) 1. fejezet 2. pontja: "**a szerzői jogi védelem a kifejezésre és nem pedig önmagában az ötletekre, eljárásokra, működési módszerekre vagy matematikai elméletekre vonatkozik**".

⁵ Szjt. 1. § (6) Valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek.

⁶ „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 1.§ (6) bekezdéséhez fűzött magyarázat

Ebből következően a megkeresés alapját képező különleges eljárás nem tarthat szerzői jogi védelem alá és emiatt magánk az eljárásnak a más által való hasznosítása sem valósíthat meg szerzői jogsértést.

Mint arra az SzJSzT egy korábbi szakvéleményében (SzJSzT-03/2009.) egy hasonló példa kapcsán rámutatott, egy eljárás összességében akkor lehetne egyéni-eredeti jellegű, amely annak szerkesztettségében, az egyes elemek elhelyezésében nyilvánulna meg, valamint annak elemei önmagukban egyéni-eredeti jelleget hordoznak, vagy összhatásukban, szerkesztés után bírnak egyéni-eredeti benyomással. Az eljárások, módszerek szerzői jogi védelemből való kizárása mögött az a fentebb már kifejtett jogpolitikai indok áll, hogy a mű témája, a gondolati tartalom egyik szerző által sem sajátítható ki, minden alkotónak joga van az adott témában művet alkotni. Ugyanezen okból nem lehet a szerzői minőség elismerését igényelni (azaz jogosulatlan átvételt megállapítani) hasonló témájú műben pusztán azon az alapon, hogy az ugyanazon gondolati rendszeren, illetve ugyanazon ismeretek közlésén alapul.

Ebből következően, ha a megkeresésben szereplő eljárás felhasználásával más alkotó ugyanolyan "következtetésre" jut, ez önmagában még nem jelent szerzői jogi jogsértést. Amennyiben azonban e "következtetést" felhasználva, annak eredményeképpen más szerző művét utánzó megjelenésű művet hoz létre, az egyéb feltételek fennállása mellett megalapozhat szerzői jogi jogsértést.

Az eljáró tanács e helyütt utal arra, hogy a fentiekhez hasonlóan egy domain név sem eshet a szerzői jogi védelem tárgykörébe, mivel az fogalmilag sem alkalmas az ilyen jellegű védelemre.

A fent leírtakra figyelemmel az eljáró tanács megállapítja, hogy a megkeresésben szereplő különleges eljárás, amely geometriai ábrák összehasonlításával bizonyítja valamely mű eredetiségét, vagy művek hasonlóságát, nem állhat szerzői jogi védelem alatt.

Ad 3)

Az előző válaszban leírtakra visszautalva, a tárgyban szereplő különleges eljárás önmagában nem áll szerzői jogi védelem alatt.

El kell különíteni a módszer szerzői jogi védelmétől a módszert ismertető tárgyiasult leírás szerzői jogi megítélését. Amennyiben a leírás megfelelhet a szakirodalmi (esetleg tudományos) mű kritériumainak, úgy szerzői jogi védelem tárgya lehet. Ugyanakkor ha a leírás szerinti módszert felhasználva bárki új művet hoz létre, nem lehet a szerzői jogi védelem fennállására hivatkozni, mert magának a szakirodalmi műnek a felhasználása nem valósul meg, csupán a leírásba benne foglalt megoldást hasznosítják, amit a szerzői jog nem véd⁷.

Ez nem zárja ki azt, hogy a felek szerződési szabadságuk keretei között a szerzői jogi védelemhez szükséges alkotás szintjét el nem érő eredményekre vagy teljesítményekre nézve hasznosítási jogot tartalmazó szerződést kössenek a polgári jog szabályai alapján, noha ez nem jelenti azt, hogy szerződés közvetett tárgya szerzői mű lenne. Ebben az esetben a „védelem” relatív, a felek szerződésén mint relatív szerkezetű jogviszonyon alapul, és csak

⁷ a Nagykomentár a BH2013.11. idézésével hasonló, jelen esetre is irányadónak tekinthető példát hozott fel egy szabadalmi leírás felhasználása kapcsán, v.ö. a „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Sztj. 1.§ (6) bekezdéséhez fűzött magyarázat

az „ötlet hasznosító” szerződő féllel szemben áll fenn⁸, illetőleg vitás igényüket is a szerződésszegés általános szabályai szerint polgári úton érvényesíthetik.

Az eljáró tanács egyebekben megjegyzi, hogy az eljárást magát – ha ennek feltételi fennállnak – iparjogvédelmi oltalom védheti, ha pedig az eljárás üzleti titkot képez, akkor – a feltételek megléte esetén - védett ismeretnek minősülhet. Az eljárás leírása, és nyilvános hozzáférhetővé tétele azonban kizárja az utóbbi oltalom fennállását.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:47. § (2) bekezdése alapján ún. know-how oltalomban (azaz védett ismeretként) részesül az olyan üzleti titok [Ptk. 2:47.§ (1) bekezdés], amely azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása. Ennek egyik feltétele, hogy a védelem relatív értelemben vett titkos tényre, adatra, ismeretre terjedjen ki, amelyhez a Ptk. Kommentárja szerint szükséges, hogy ne legyen közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végzők számára ne legyen könnyen hozzáférhető. E minősítéshez elegendő, ha maguk a tények és ismeretek ismertek, de azok összeállítása felel meg a relatív titkosság követelményének. További szempont, hogy abban az esetben áll fenn a know how oltalom, ha annak tárgyát a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértő módon szerzik meg, hasznosítják, közlik mással vagy hozzák nyilvánosságra. A megkeresésből kitűnik, hogy az eljárás lényegét tartalmazó leírást annak jogosultja internetes oldalán közzétette, ebből következően itt a relatív titkosság és a nem könnyen hozzáférhetőség követelménye nyilvánvalóan nem áll fenn, mivel maga a jogosult a műveket nyilvánosság számára korábban interneten keresztül hozzáférhetővé tette.

A know-how oltalom egyébként nem szerzői jogi, hanem iparjogvédelmi tartalmú, polgári jogi védelmet keletkeztet, amelyre vonatkozóan a Ptk. szabályai irányadóak.

A know-how oltalom fennállásának megítélésében a fentiek okán a Szerzői Jogi Szakértő Testület nem rendelkezik szakvélemény adására hatáskörrel.

Ad 4)

Az Szjt. 16. § (1) bekezdésében⁹ foglaltak szerint – a szerzői jogi védelem alapján - a szerző kizárólagos joga, hogy a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. A felhasználásra engedély főszabály szerint felhasználási szerződéssel szerezhető. A felhasználás engedélyhez kötöttségét nem érinti az a körülmény, hogy a szerzői jogi védelemben részesülő műveket a jogosult korábban interneten hozzáférhetővé tette. A szerzői jogi jogosult ezzel az Szjt. 26. § (8) bekezdésében meghatározott vagyoni jogát - művére vonatkozóan a nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tétel jogát - gyakorolta aszerint, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

Ez nem érinti a szerzőnek továbbra is fennálló vagyoni jogait, így az Szjt. 26. § (8) bekezdésében biztosított azon kizárólagos jogát, hogy műve nyilvánossághoz

⁸ „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 1.§ (6) bekezdéséhez fűzött magyarázat

⁹ Szjt. 16. § (1) *A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.*

közvetítésére (pl. interneten hozzáférhetővé tegye), illetőleg hogy az Szjt. 18-19. és 23.§-aiban szereplő többszörözés és terjesztés tekintetében (pl. írott sajtótermékekben megjelentesse), vagy az Szjt. 69. §-ában szabályozott kiállítás joga gyakorlása tekintetében másnak engedélyt adjon.

Az eljáró tanács 1) es 2) kérdésre adott válaszában tükrében a rendelkezésre bocsátott adatok alapján megállapítja, hogy mivel az adott ügyben a megkereséshez mellékelt képek nem minősülnek szerzői műnek, a képek felhasználójának nem kell engedélyt kérnie az Szjt. 16.§-ában előírt felhasználási szerződést kötnie a felhasználáshoz.

Ad 5)

Az Szjt. területi hatályát akként határozza meg, hogy az először külföldön nyilvánosságra került művek tekintetében a törvényben meghatározott védelmet csak akkor terjeszti ki, ha a szerző magyar állampolgár, vagy ha a szerzőt nemzetközi egyezmény, illetőleg viszonyosság alapján a védelem megilleti (Szjt. 2.§).

A joghatóság megítélése kapcsán vizsgálendő a mű első nyilvánosságra hozatalának helye, a jogsértő állampolgársága és a jogsértés helye. Amennyiben e szempontok bármelyikénél külföldi elem van a tényállásban, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr.-t (a továbbiakban: Nmj.) kell alkalmazni¹⁰, melynek 2.§-a azonban kimondja az egyezményes szabályok elsőbbséget. Jelen esetben e jogok vonatkozásában a nemzetközi szintű védelem az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Unió Egyezmény (a továbbiakban: BUE) biztosítja, melynek 1971-ben felülvizsgált szövegét az 1975. évi 4. tvr. hirdette ki Magyarországon.

A BUE tárgyi hatálya preambuluma (2) bekezdése és szövegének 1. cikke értelmében az irodalmi és művészeti művekre vonatkozó szerzői jogok védelmére terjed ki, melynek alapján védett művek szerzőit megilleti az a kizárólagos jog, hogy műveiknek a BUE különböző cikkeiben meghatározott módon történő felhasználását engedélyezzék. A BUE szabályozása értelmében a Magyarországon először nyilvánosságra hozott művek származási országa a Magyar Köztársaság [BUE 5. cikk (4) bekezdés a) pont]. Bármelyik tagországban először nyilvánosságra hozott műre a többi tagországban pedig a nemzeti elbánás elvét kell biztosítani [BUE 5. cikk (1) bekezdés]. Amint a Nagykommentár magyarázata is rámutat, a magyar törvényt akkor kell alkalmazni, amennyiben magyar állampolgár a Magyar Köztársaság (Magyarország) területén hozza nyilvánosságra művét (függetlenül attól, hogy hol alkotta, hiszen az alkotói folyamat több állam területén is átívelhet), és a felhasználás vagy jogsértés is Magyarországon történt. A magyar szerző külföldön nyilvánosságra hozott műve külföldön irányadó védelmére annak az államnak a szerzői jogi törvénye az irányadó, ahol a felhasználás vagy jogsértés történt.¹¹

A BUE 5. cikk (2) bekezdése szerint „a védelem terjedelme, valamint a szerző jogainak védelmére biztosított eszközök igénybevétele tekintetében kizárólag annak az országnak a törvényei irányadóak, ahol a védelmet igénylik”. Az alkalmazandó nemzeti jog tehát abban a körben, amit a BUE anyagi jogi szabályai közvetlenül nem rendeznek, annak a részes

¹⁰ A szerzői jogra vonatkozásában az Nmj. 19.§¹⁰ alkalmazása lenne irányadó, amely a "lex loci protectionis" elvét mondja ki. (Nmj. 19. § *A szerzői jogokat annak az államnak a joga szerint kell elbírálni, amelynek területén a védelmet igénylik.*)

¹¹ „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Szjt. 2.§ -ához fűzött magyarázat

országoknak a joga, amelynek területén a szerző jogát megsértették és ahol a jogsértés tárgyában eljárás indul.¹² Ez gyakorlatilag azt az országot jelenti, ahol a mű felhasználása történik, ugyanis a szerző értelemszerűen akkor lép fel, ha művét engedély (szerződés) nélkül felhasználják. A felhasználás helyének joga szerint kell tehát eldönteni, hogy engedélyköteles felhasználásról van-e szó.

A rendelkezésre álló iratokban szereplő adatok alapján az a következtetés vonható le, hogy a jogsértő személye és részben a jogsértés helye is Svájcra köthető, illetőleg a jogsértés helye szempontjából Közép-Kelet-Európához. A BUE-nak jelenleg 150 tagországa van, így alappal feltételezhető, hogy jelen ügyben a a jogsértéssel érintett országok egyaránt részesei BUE-nak.

Budapest, 2015. december 17.

dr. Faludi Gábor
a tanács elnöke

dr. Zugh Kinga
a tanács előadó tagja

Einspach Gábor
a tanács szavazó tagja

¹² „Szerzői jogi törvény magyarázata”, Complex, 2006, Budapest, szerk: Gyertyánfy Péter, Budapest, 2006., az Sztj. 2.§ -ához fűzött magyarázat